

11. september 2020

EM 2020/61

Vi fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan nedbringe antallet af rygere.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne)

Begrundelse

I 2018 var andelen af dagligrygere her i landet på landsbasis 52 procent. Andelen af dagligrygere er dog faldene. Tal fra de tidligere befolkningsundersøgelser viser, at andelen af dagligrygere faldt fra 68 procent i 1993 til 57 procent i 2014 og altså til 52 procent i 2018¹.

Det går således i den rigtige retning med at nedbringe antallet af rygere. Men det går desværre alt, alt for langsomt. Derudover er det dybt bekymrende, at så mange unge mennesker begynder at ryge.

Det er således sådan, at hele 58 procent af mænd mellem 15 og 24 år ryger på daglig basis. For kvinder er tallet 52 procent. Det er alt for højt. Og der er desværre ikke meget, der tyder på, at man holder op igen. I aldersgruppen 15-34 år er der således 57 procent, der ryger både hvad angår mænd og kvinder².

Den store andel af rygere belaster den enkelte rygers helbred, folkesundheden og samfundsøkonomien. Tobaksrygning hænger direkte sammen med udviklingen af sygdomme som lungekræft, hjertekarsygdomme og kroniske lungelidelser, der alle har stor betydning for levetid og livskvalitet.

Behandling af de mange livsstilssygdomme, der forårsages af rygning, vil komme til at medføre en varig og meget stor omkostning for sundhedsvæsenet, hvis ikke antallet af rygere hurtigt bliver bragt ned.

Der er således udelukkende gode grunde til at sætte ind med tiltag, som får folk til at stoppe med at ryge og som forhindrer, at der kommer nye rygere til. Det vil øge livskvaliteten for den enkelte og besparelsen på sundhedsøkonomien vil kunne frigøre midler til andre formål.

Det er dog ikke sådan, at der ikke er blevet ydet en indsats indtil nu. I 2017 udgav Naalakkersuisut "Handleplan for forebyggelse af rygning 2017-2019", hvori der blev iværksat en række tiltag. Problemet er blot, at de hidtidige indsatser ikke rigtig har nedbragt antallet af rygere. Der skal således mere til.

Demokraterne mener, at en nedbringelse af antallet af rygere er en ren win-win-situation for samfundet og for den enkelte. Den enkelte vil få et bedre helbred og vil leve længere, og samfundet vil spare

¹ Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018 – levevilkår, livsstil og helbred

² Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018 – levevilkår, livsstil og helbred

mange penge på at behandle livsstilssygdomme som følge af rygning.

Demokraterne mener på denne baggrund, at vi bør debattere med udgangspunkt i følgende muligheder for tiltag:

1. Prisen på cigaretter skal sættes markant i vejret. Cigaretter er allerede dyre, men vi ser gerne, at de bliver endnu dyrere, da vi mener, at det vil skræmme især unge mennesker fra at begynde at ryge. Dette kunne eksempelvis ske ved at hæve afgifterne på tobak. Provenuet herfra kunne så passende bruges til at finansiere rygestop-kurser og lignende.

2. Det der skaber afhængigheden af cigaretter er ikke røgen i sig selv men nikotinen. Derfor bør vi overveje at gøre det lettere for borgerne at få adgang til røgfri nikotin-produkter, der er mindre skadelige som for eksempel e-cigaretter og snus. Ikke fordi disse produkter er gode for folks helbred, men fordi de er bedre end røgprodukter som eksempelvis cigaretter. Dette er vi nødt til at have med i overvejelserne, inden vi kaster os ud i ny lovgivning på tobaksområdet.

3. Der skal være mere oplysning om rygningens skadelige virkninger i de yngste klasser i folkeskolen. Vi ser desværre stadig, at børn helt ned til 10-års-alderen begynder at ryge, og derfor er det helt essentielt, at vi sætter tidligt ind med undervisning og oplysning om det skadelige ved rygning. Jo tidligere vi sætter ind med forebyggelse, jo færre vil begynde at ryge. Det er i hvert fald vores håb og tro.

Demokraterne håber, at der i forbindelse med denne debat kan komme endnu flere input til, hvordan vi kan nedbringe antallet af rygere.

Med disse ord ønsker vi alle en sober og konstruktiv debat.